

IZHAJA VSAKO SOBOTO.
Uredništvo in uprava Ljubljana,
Dalmatinova ulica 11. —
Poštai predal št. 115. — Naroč-
nina na mesec 4 Din, četrt leta
12 Din, pol leta 24 in na leto
48 Din. — Za izposojništvo na
mesec 8 Din.

EDINOST

GLASILO JUGOSLOVANSKE NARODNE STRANKE

Inserati po tarifi. — Čekovni račun: Ljubljana 12.042. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisi naj se pošiljajo le na poštni predal št. 115, Ljubljana I.

Leto I.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1934

Štev. 37.

Borba in dosledno delo

Le pod tem geslom gledamo naše vstajenje, naš dvig in napredek

Razumljivo je, da so se sem in tja med narodom nekoliko zmešali pojmi o političnem položaju in o vlogi raznih stremljenj v bodočem našem političnem življenju. Nehote so nastale med narodom različne govornice, ki jih je prenapeta fantazija posameznikov razpredla v nemogoče oblike, v sanjarske kombinacije. Ob vseh večjih dogodkih v javnem življenju so taki pojavi običajni. Resni, prevdarni državljani gledajo pa na vsako novo stvar, na vsak nov pojav s pogledom stvarnosti, zrelosti in brez slehernega dvoma v ono, česar so se oprijeli na težki, trnjevi življenjski poti in o čemur so se lahko doslej že nešteto krat osebno prepričali, da je edino pravilno, da je edino zmagonosno.

Zato naj v razčiščenje pojmov in skorajšnjo popolno ureditev splošnih življenjskih in s tem političnih pogledov naglasimo, da o kaki izpremembi naših političnih pogledov ter ostalih smernic ne more biti niti govora. Črta, ki si jo je z voljo ter odobritvijo naroda začrtala za vse svoje delovanje Jugoslovanska narodna stranka, se ne bo nikakor in niti najmanj menjala; mi vsi, ki nam je blagor naroda in močne jugoslovanske države res iskreno pri srcu, bomo vztrajali do zadnjega diha na svoji določeni črti, pa naj se zgodi karkoli hoče. Borbašmo bili, borbašmo ostanemo! Poznamo le borbo in delo, prijetno sanjarenje prepuščamo drugim, ki jim je še potrebno, da se oprijemljejo v življenjski borbi za take dvomljive, nestvarne bilke.

Borba in dosledno delo! To je naša ideja, to je naše brezpogojno, najodločnejše geslo! Kakor smo se borili in delali doslej, tako bomo vztrajali tudi vnaprej! Ves položaj izgleda drugače, kakor vam ga skušajo posamezniki slikati. Zavedajte se svoje moči in udarnosti, zavedajte se, da bo naša končna zmaga kronana le z našimi tremi velikimi uspehi, ki jih imamo napisane v svojem programu, na svojih praporih:

»Svoboda, enakost in pravica!«

Nič naj vas ne moti, ko se izživljate v svojem velikem delu iz naroda za narod. To vaše delo je pošteno, to vaše delo in žrtvovanje blagoslovljeno s splošnim, iskrenim narodnim priznanjem. Tega priznanja vam ne more vzeti nihče, kakor tudi nihče ne more poteptati v vas onega ognja, ki je zažarel sredi najdražjih dni, sredi trpljenja in preganjanja. Ostali smo borci Resnice, zjeklenele so naše pesti, večni plamen podžiga naša srca v stremljenju kvišku, k poštenju, pravičnosti in k svobodi!

Naš prvi državni kongres, ki smo ga morali iz tehničnih razlogov že dvakrat preložiti, bo ona najvidnejša in najpomembnejša

tribuna, s katero bo v jugoslovanski narodni ter obče politični zgodovini izrečena naša najveljavnejša beseda.

Tu smo in nihče nas ne premakne! Ko smo se našli, srce ob srcu, duša z dušo, smo si rekli geslo, ki ga ne bomo nikdar zatajili, nikdar opustili:

»V borbo in na delo za svobodo, pravico in enakost!«

Držali bomo in vztrajali, ker bi nas sicer moralo biti sram samega sebe. Vztrajali pa bomo tudi zato, ker gledamo vsevprek, da še ni izpolnjeno ono, za kar smo se rodili in za kar nas je narod na svojem zgodovinskem pohodu izbral. Ni več daleč dan, ko bo dosežen naš cilj, ko bomo mogli z vsem ljudstvom križem naše lepe domovine iskreno vzkliniti:

»Vse, kar sta rodili jugoslovanska mati in sveta jugoslovanska zemlja, je srečno, složno in zadovoljno!«

Naš dan — naša zmaga

Stojimo pred 25. novembrom 1934., stojimo pred prvim kongresom Jugoslovanske narodne stranke!

Lepa in globoka brazda je izorana na politični njivi naše domovine od lanskega maja do danes. Po poldrugem letu naporega dela med narodom je naša opozicijska Jugoslovanska narodna stranka končno vendarle dočakala svoj prvi državni kongres, ki bo v Beogradu v nedeljo, dne 25. novembra tega leta.

Nad dvatisoč delegatov se bo zbralo na kongresu stranke, ki je pokazala v tako kratkem času tako vidne uspehe. Redek je primer v zgodovini razvoja političnih strank, da so se v tako kratkem času pokazali taki in toliki uspehi.

Naša Jugoslovanska narodna stranka, naša »borbaška stranka«, kakor jo imenuje narod, je vzniknila iz naroda samega, in to prav v času, ko so se pričakovali novi ljudje in nove ideje, ko je bila politična atmosfera tako dušeka in temna, da so

mnogi z vzdihom in prikrito trpkostjo gledali v bodočnost naše notranje politike.

Pojav programa in akcije naše Jugoslovanske narodne stranke so sprejeli najširši sloji naroda z navdušenjem in polnim priznanjem, in to, kar je glavno, sprejeli ne le v posameznih kraji, ne le v posameznih skupinah, temveč prav povsod, v vseh vaseh, trgih in mestih, v vseh družabnih slojih in vrstah vseh bivših političnih vojska. Že samo dejstvo, da je bil najden skupen program, ki zadovoljuje večino, ki objemlje večino volilnih množic, je zadosten dokaz uspehov in konstruktivnega dela Jugoslovanske narodne stranke.

Volilske množice, razbite na tolikere stranke in pod najrazličnejšimi devizami, ki so obstajale še do nedavna in so imele pregosto značaj plemenske ali verske ali pokrajinske izključnosti — se zbirajo okrog nas, pod zastavo Jugoslovanske narodne stranke, da se skupno lotijo velikega dela urejevanja notranjih

razmer v svoji mili domovini. Ono, česar v petnajstih letih niso mogle ustvariti vse množestvilne politične stranke, danes resno ustvarja ter uresničuje naša Jugoslovanska narodna stranka.

To veliko delo pa še ni dokončano; na njem nas še čaka ogromen trud. S polno zavestjo pa smemo trditi, da je zdravi temelj že postavljen in da ima predvsem naš prvi kongres veliko ter odgovorno nalogo, da vidno pokaže vso prostranost ter solidnost tega temelja med narodom.

Jugoslovanska narodna stranka se upravičeno sme ponášati s svojimi dosedanjimi uspehi in s svojim dosedanjim delom, ki ni bilo niti tako lahko niti tako zložno pristopno. Naši nasprotniki, ki so občutili, kaj se jim pripravlja in kaj jih pričakuje, se niso vzdrževali vseh mogočih in nemogočih sredstev, da bi nas ovirali v našem velikem, zgodovinskem delu. Na svoji poti je morala naša stranka zmagovati brezštevilne izmišljotine in podtikanja. Narod se je skušal zavajati kakor dotlej, nam pa so

Naš kongres bo 25. novembra 1934

Prijave delegatov in udeležencev prvega državnega kongresa Jugoslovanske narodne stranke, ki bo v nedeljo 25. novembra t. l. v Beogradu, se bližajo svojem zaključku. Vsi morebitni zamudni prijavitelci naj pohite in NEMUDOMA oddajo svoje prijave v pisarni Akcijskega odbora Jugoslovanske narodne stranke v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 11, kjer naj obenem tudi TAKOJ položijo za vsakega udeleženca po 120 Din za četrtinsko voznino od Zagreba v Beograd in obratno. Do Zagreba in nazaj domov pa je odobrena polovična voznina.

Značke (trobojke z napisom: »Borbaš«) dobe udeleženci kongresa med vožnjo v vlaku.

Vsi delegati prejmejo pooblastila v vlaku oziroma po prihodu v Beograd.

RAVNAJTE SE TOČNO PO SPODNJIH NAVODILIH:

Od domače odhodne postaje do Zagreba kupi vsak udeleženec kongresa pri postajni blagajni RUMENO ŽELEZNIŠKO LEGITIMACIJO (obrazec K-13) in CEL VOZNI LISTEK DO ZAGREBA. S to potrjeno legitimacijo in tem voznim listkom, ki ga pa ne smete nikjer oddati, boste imeli nato brezplačen povratek od Zagreba domov. Od doma do Zagreba in nazaj domov je torej odobrena polovična voznina, od Zagreba do Beograda in nazaj do Zagreba pa četrtinska.

UDELEŽENCI S KRANJSKEGA

se bomo odpeljali iz Ljubljane

V SOBOTO 24. NOVEMBRA

s potniškim vlakom, ki odhaja z ljubljanskega glavnega kolodvora ob 18.25 uri zvečer.

Vsi udeleženci kongresa Z GORENJSKEGA morajo biti v Ljubljani najpozneje z vlakom, ki pride v Ljubljano ob 16.05 uri popoldne.

Udeleženci iz KAMNIKA morajo biti v Ljubljani najpozneje z vlakom, ki pride v Ljubljano ob 18.10 uri zvečer, še boljše pa že s popoldanskim vlakom ob 15.35 uri.

Udeleženci iz DOLENJSKE morajo biti v Ljubljani najpozneje s potniškim vlakom, ki pride v Ljubljano ob 15.20 uri popoldne.

Udeleženci z VRHNIKE pridejo v Ljubljano z osebnim vlakom ob 18. uri zvečer.

Udeleženci s PROGE RAKEK — LJUBLJANA morajo priti v Ljubljano najpozneje s potniškim vlakom ob 13.39 uri popoldne.

Vsi se nato zberemo na kolodvoru, kjer bomo zasedli posebne, nalašč za kongres označene vagon pri rednem večernem zagrebškem potniškem vlaku in se odpeljemo skupaj iz Ljubljane

OB 18.25 URI ZVEČER.

Udeleženci ob progi LJUBLJANA — ZIDANI MOST vstopajo na ta vlak na svojih postajah, kjer so si že nabavili pravo-

časno vozne karte obenem z rumenimi legitimacijami, kakor je navedeno zgoraj. Vsak udeleženec se opozarja, da pride k blagajni DOVOLJ ZGODAJ, da mu železniški uradnik lahko pravočasno napiše in izstavi legitimacijo ter vozni listek. Udeleženci s proge Ljubljana—Zidani most naj se ravna po naslednjem voznem redu: Ljubljana odhod ob 18.25, Dev. Marija v Polju ob 18.33, Zalog ob 18.38, Laze ob 18.47, Jevnica ob 18.52, Kresnice ob 18.59, Litija ob 19.10, Sava ob 19.18, Zagorje ob 19.29, Trbovlje ob 19.37, Hrastnik ob 19.44 in prihod na Zidani most ob 19.54 uri.

Tukaj se nam pridružijo

UDELEŽENCI S ŠTAJERSKEGA,

ki se odpeljejo iz Maribora ob 18.05 uri, iz Ptuja ob 17.08, s Pragerskega ob 18.36, iz Rogaške Slatine ob 18.23, z Grobelna ob 19.22, iz Velenja ob 18.12 in iz Celja ob 19.48. Vsi ti udeleženci prispejo na Zidani most s skupnim vlakom ob 20.20 uri ter se priključijo našemu vlaku v direktnih vagonih, nakar se vsi odpeljemo z zagrebškim vlakom

Z ZIDANEGA MOSTU OB 20.31 URI.

Sedaj se nam priključijo na svojih postajah še udeleženci s proge Zidani most—Zagreb po naslednjem voznem redu odhoda vlakov: Z Zidanega mostu odhod ob 20.31, iz Radeč ob 20.35, iz Loke ob 20.40, z Brega ob 20.45, iz Sevnice ob 20.56, iz Blance ob 21.06, iz Rajhenburga ob 21.15, iz Vidma-Krškega ob 21.22, iz Brezice ob 21.35 in iz Dobove ob 21.43 uri, tako pridemo vsi udeleženci iz Slovenije na zagrebški glavni kolodvor ob 22.25 uri zvečer.

Tukaj nas bo že čakal POSEBNI vlak za odhod v Beograd, ki bo odpeljal okrog 23. ure.

Za vse informacije in navodila se obračajte na pisarno AKCIJSKEGA ODBORA JUGOSLOVANSKE NARODNE STRANKE V LJUBLJANI, DALMATINOVA ULICA ŠT. 11, POŠTNI PREDAL ŠT. 115.

Za BREZPLAČNA PRENOČIŠČA za revne člane je v Beogradu poskrbljeno, enako tudi za CENENO PREHRANO po 9 do 10 Din za kosilo in večerjo.

Iz Beograda se bo vračal posebni vlak V PONEDELJEK 26. NOVEMBRA zvečer okrog 21. ure in bo prispel v Zagreb v torek zjutraj okrog 5. ure, tako da bodo imeli vsi udeleženci iz Slovenije takojšnjo zvezo na potniški prvi jutranji vlak proti Zidanemu mostu, Ljubljani in Mariboru.

UDELEŽBA NA KONGRESU JE VELEVAŽNA ZA VSAKOGAR!

ODLOČAJTE SAMI O SVOJI USODI!

Akcijski odbor

Jugoslovanske narodne stranke za Slovenijo v Ljubljani,

manjkala sredstva, kakor so denar, tisk in drugo; naša akcija je bila ovirana posredno in neposredno. Vendar pa smo premagovali vse to in neprestano smo korakali naprej.

Ni opozicijske stranke, ki bi ji bila borba lahka, najmanj pa je to mogoče stranki, kakršna je naša, ki ni imela niti najmanj možnosti in sredstev, nasprotno pa vedno in povsod čez glavo močnih in brezobzirnih nasprotnikov. Naša borba je bila tem težja, ker ni bila osebna, temveč načelna, ker se ni vodila le proti neki skupini, temveč proti celi generaciji, proti gotovemu ukoreninjenemu sistemu. Za to pa ni bilo treba pridobiti le naroda samega, temveč je bilo ta narod treba tudi vzgojiti in ga usmeriti na novo, boljše pot.

Naša Jugoslovanska narodna stranka ni razpolagala z denarnimi sredstvi, niti s tiskom ali starimi strankarskimi zvezami, niti s kakršnimikoli drugimi silami; njeno edino in tudi najboljšo orožje sta bila program in pa nezlomljiva volja. In ta sila, ki leži v programu, je kljubovala vsem neprijetnostim in vsem napadom, kljubovala je moško in uspešno in kljubovala bo enako tudi v bodoče vsem svojim nasprotnikom.

Podcenjevanje v samem začetku, nato pa oklevetani in vsestransko ovirani smo borbašči srečno dosegli, da smo vliili svojim nasprotnikom dolžno spoštovanje in pa strah. Sila, ki naj se manifestira na prvem državnem kongresu Jugoslovanske narodne stranke, bo pokazala, da strah naših nasprotnikov ni bil brez podlage in zamame.

V nepolnih dveh letih je Jugoslovanska narodna stranka napredovala med narodom tako, da je ta njen napredek že sedaj zadostno jamstvo za skorajšnji in popolni uspeh. V vseh krajih širne Jugoslavije so danes odločni, zavedni pristaši Jugoslovanske narodne stranke, so pravi in neustrašeni »borbašči«, in to taki, ki so se oprijeli svojega dela z največjim navdušenjem in najglobljo ljubeznijo. Iz najoddaljenejših krajev naše domovine nam vsak trenutek prihajajo glasovi, da bodo tudi najubožnejše vasi poslane na naš prvi državni kongres svoje delegate, za katere so bile uvedene med člani marsikje tudi skromne denarne zbirke, ker bi jim bila sicer udeležba na kongresu spričo pretežke gospodarske krize onemogočena. To je žrtev! To je ljubezen do naše skupne stvari, to je najiskrenejše navdušenje za Jugoslovansko narodno stranko! In dokler ima naša opozicijska stranka take borce, sme njeno lice biti vedro in jasno, vse dotlej sme biti povsem gotova svoje sijajne zmage!

In zmagala bo prišla!

Požrtvovalnost in vsi nešteti naporji bodo obilno nagrajeni!

Tisočeri shodi in sestanki, tisočeri govori in stotisočeri izjadi »Edinosti«, »Borbe«, »Jedinstva« in drugih naših listov niso bili zaman. Plemenito seme je bilo posejano v plodno, rodovitno njivo, kjer je vzniknilo in bo naglo dozorelo!

V preteklem letu in pol so se vrstili pred nami in vso jugoslovansko javnostjo z naše strani zgolj uspehi; na tej solidni podlagi nam je omogočen in zajamčen tudi najuspešnejši razvoj ter sigurna zmagala.

Nič manjša in pomembnejša pa ni bila akcija Jugoslovanske narodne stranke v parlamentu. Delu med narodom je bila enaka borba v narodni skupščini.

Naši vrli narodni poslanci, ki jih je le 10 proti 285-tim vladnim, so se uveljavljali v neštetih debatah v vseh brezštevilnih vprašanjih, zlasti pa v proračunski razpravi; njihove neštete interpelacije so najgovornejši dokaz silne aktivnosti našega poslanskega kluba, ki mu stoji na čelu naš borbeni poslanec g. dr. Milan Metikoš in ki je s svojim pozitivnim, konstruktivnim ter res narodnim delom točno pokazal stvarno razliko med nami in brezplodnim slepomljenjem poslancev vladne JRKD oziroma novo krščene Jugoslovanske nacionalne stranke. Interpelacije v znak protesta v posameznih vprašanjih, kakor tudi interpelacije v znak narodne zaščite so bile na dnevnem redu v narodni skupščini, iznešene pa so bile v interesu vsega naroda in naše drage domovine vedno le s strani narodnih poslancev Jugoslovanske narodne stranke.

Ta aktivnost i med narodom i v parlamentu dokazuje zgolj moč

in silo sveže ter povsem nove politične stranke, ki ne pozna na svojem pohodu nobenih ovir, kadar gre za narodne interese in državni napredek.

Prvi državni kongres Jugoslovanske narodne stranke bo sijajna manifestacija aktivnosti in borbenosti.

Jugoslovanska narodna stranka poziva vse svoje člane, da se zberejo okrog naših neomadeževanih zlatih borbaških zastav, da tako roko v roki tudi vidno pokažejo svojo čvrsto in neuklonljivo voljo, da služijo le kralju, narodu in državi!

Pozdravljajoč prvi državni kongres Jugoslovanske narodne stranke pozdravlja »Edinost«, ki se je toliko zavzemala za zmago pravice, svobode, enakosti in vseh ostalih narodnih želja ter potreb, ob tej priložnosti vse vrle borbaše in jim želi tudi v bodoče najuspešnejše, srečno delo!

Pozdravljeni, borbaši!

Iz našega programa

O temeljni zahtevi po iskrenem edinstvu vseh dobrih Srbov, Hrvatov in Slovencev kot dobrih Jugoslovancev smo že mnogo pisali, kakor smo tudi ob sleherni priložnosti odkrito naglašali vse ostale osnovne politične pravice ter svobode, do katerih ima naš narod polno, zajamčeno pravico i po ustavi i po vseh obstoječih zakonih. Vsi smo si edini v tem, da je treba za vedno onemogočiti plemenski in starostrankarski ključ v vsem javnem in samoupravnem življenju; to temeljno zahtevo upamo v najkrajšem času tudi izpolniti. V tem svojem stremljenju se bo Jugoslovanska narodna stranka tudi naslanjala na jugoslovanske mladinske organizacije, zavedajoč se, da bo naša prav v mladini, ki še ni načeta in zastrupljena s starostrankarskimi strastmi in z raznostransko nestrpnostjo, vedno najiskrenejše sodelavce pri ustvarjanju nove dobe, ki bo ustrezala pričakovanjem vsega našega naroda.

Ogledati si pa moramo pred našim prvim državnim kongresom tudi nekaj drugih, nič manj važnih življenjskih narodnih vprašanj.

Izvršiti je treba čim prej izenačenje vseh zakonov tako, da se uvedba vseh demokratičnih principov oživetvori v vseh zakonih postopno in brez pretresljajev, s čimer bi se narodu omogočil povratek v popolno demokratično življenje.

Jugoslovanska narodna stranka se bo potrudila, da se bo vse to izvedlo čim hitreje, imajoč vedno pred očmi, da se z nobenimi zakonitimi odredbami ne bo ogrozilo jugoslovanstvo in edinstvo, obenem pa da se bo narodu zajamčilo svobodno opredeljevanje ob priliki izvajanja njegovih političnih pravic in dolžnosti.

Politične odredbe vseh zakonov morajo biti brezpogojno enake na vsem državnem ozemlju, za vse kraje in za vse sloje državljanov. V kraljevini Jugoslaviji morajo biti politične dolžnosti in pravice enake za vsakogar. Tu ne sme biti med nikomur nobene razlike.

Samoupravam se mora dati pravica, da smejo izdajati specialne predpise gospodarskega, kulturnega in socialnega značaja napram razmeram, ki vladajo pri njih.

Zakoni naj bodo v resnici najvišja volja v Jugoslaviji.

Strogo in pravilno izvajanje zakonov napram vsakomur enako bo najboljšo jamstvo svobode in pravnega reda v državi. Narod trpi bolj radi zlorabljanja in slabega izvajanja zakonov ter radi zlorabljanja oblasti s strani onih, ki jim je poverjeno izvajanje zakonov, kakor pa radi slabih zakonov. Dolžnost Jugoslovanske narodne stranke je, da onemogoči vsako zlorabo in da krivce neusmiljeno preganja ter jim prepreči izognitev zasluženi kazni.

Načelo samouprave naj bo v čim širšem smislu izdelano v organizaciji občin in banovin.

Narod mora najti v svojih občinskih ureditvah, bodisi vaških ali mestnih, popolno ustrežanje svojim gospodarskim interesom, kakor tudi svojim kulturnim in socialnim potrebam. Zadovoljitev in potreb širšega obsega naj se ustvari v banovinskih samoupravah.

O teh interesih in potrebah naj odločajo ljudje, ki bodo izvoljeni svobodno in neposredno od naroda. Ljudstvo naj bo samo kovač svoje sreče in svojega blagostanja, ki ju more doseči le preko občin, organiziranih po svoji želji in upravljanih po svoji volji.

Občinski odborniki in svetniki, banski svetovalci in narodni poslanci naj se volijo s splošnim, enakim in tajnim glasovanjem. Občine naj se ustvarjajo dovolj velike, da bi mogle nositi breme reševanja vseh vprašanj, ki se pojavljajo v občinskem delokrogu z ozirom na sodobne kulturne, gospodarske in socialne razmere. Vsak drug pogled mora biti tukaj izključen.

Zakonito naj se ustanove posebne šole za izobrazbo samoupravnih uradnikov, ki naj ne bodo le dobri upravni uslužbeni, temveč tudi resnični svetovalci naroda in ki bodo mogli zagotoviti pravilno delo ter poslovanje samouprav. Samoupravne uradnike je treba preskrbeti z ustanavljanjem pokojninskih skladov. Zajamčiti je tudi treba pravice sedanjim samoupravnim uradnikom.

Z dobrim občinskim zakonom je treba zajamčiti občinskim upravam sodno oblast, da bi tako mogli državljani svoje manjše spore reševati v krogu svoje občine, s čimer bi bilo onemogočeno, da bi se izpostavljale malenkosti nepotrebnim visokim stroškom.

Preko svobodnega tiska je treba zagotoviti polno kontrolo in kritiko vsega javnega dela. Kralj in njegov dom, državna celota, edinstvo in družinsko življenje vsakega državljana ne smejo biti predmet javne kritike.

Uradnikom je treba zagotoviti stalnost, sodnikom pa popolno neodvisnost.

NARODNO GOSPODARSTVO

Smatrajoč našo vas kot glavni vir vse naše fizične, gospodarske in moralne moči, bo Jugoslovanska narodna stranka osredotočila vse svoje napore na gospodarski napredek naroda, ker smatra, da je materialno blagostanje naroda glavni temelj okrepitve njegove celotne moči. Vse državne in samoupravne ustanove naj s svojo pravilno in smiselno ureditvijo služijo bodisi posredno bodisi neposredno napredku narodnega gospodarstva in iskanju tržišč za ugodno plasiranje njegovih proizvodov.

Kot predpogoj za omogočanje vsakega dela na tem področju je treba, da zemlja definitivno pripade onemu, ki jo obdeluje. Vsak poljedelec naj bo na svoji zemlji svoj gospodar. V svobodni Jugoslaviji naj bodo le svobodni lastniki zemlje. Zato je potrebno, da se že končno zaključijo agrarna reforma in da se čimprej izvrši likvidacija vseh odnošajev, izvirajočih iz izvedbe agrarne reforme.

Drugi pogoj je, da se kmetovalcu v nobenem primeru ne sme odvzeti minimum zemlje, ki jo potrebuje za svoj in svoje družine obstoj. To se doseže le s posebnimi predpisi. Za vzgled naj služi § 471. srbskega državlanskega zakona, ki jamči kmetovalcu, da mu nihče ne more vzeti za kakršenkoli dolg 5 orlov zemljišča obenem s hišo, gospodarskim poslopjem in vsem potrebnim orodjem, hrano, krmo in živino.

Celotno našo kmečko proizvodnjo je treba urediti tako, da bo stala vedno na dostojni višini vseh znanstvenih in tehničnih izumov ter pridobitev dotične dobe. Cilj vsega tozadavnega delovanja naj bo v pocenitvi ter povečanju proizvodnje in v zvišanju cen kmečkih pridelkov.

Da bi se dosegla pocenitev in povečanje proizvodnje, naj se izvrši naslednje:

1. V najkrajšem času naj se izvrši melioracija zemljišč potom regulacije rek in potokov, odstrani naj se možnost poplav, izsuše naj se močvirja, uredi namakanje radi suše trpečih pokrajin, pogozde goličave in forsira naj se uporaba umetnega gnojila za dvig rodovitnosti zemlje.

2. Kmetu naj se da na razpolago čim več dobrih poljedelskih priprav in orodja, kakor n. pr. plugov, čistilnic, sejalk, mlatic itd.

3. V vseh krajih države naj se ustanove čim številnejše kmetijske, ogledne in selekcijske po-

staje, kjer naj bi se izvajale najboljše metode kmetijskega dela.

4. Kmetovalcu naj se zagotovi čim lažji in ugodnejši kredit.

5. Ustanavljajo naj se v čim večjem številu kmetijske šole, vrše naj se posebni kmetijski tečaji, ki bodo dostopni slehernemu poljedelcu.

6. V kmetu naj se razvije čim močnejši zadružniški duh.

Za čim lažje plasiranje kmečkih pridelkov in za doseg čim ugodnejših cen je potrebno:

1. Ustvariti specialne tipe pridelkov, ki bi odgovarjali potrebam raznih tržišč.

2. Uvesti čim večje prevozne olajšave, da bi postali tako zmogni konkurence tudi poljedelci iz najoddaljenejših krajev.

3. Z mednarodnimi pogodbami zagotoviti plasiranje naših pridelkov tudi v drugih državah.

V istem smislu naj se posveča zanimanje tudi drugi, nič manj važni panogi našega gospodarstva, namreč: živinoreji.

Zadružništvu se mora posvečati vsa pozornost tako s strani države, kakor tudi s strani samoupravnih teles. V zadružništvu se bo našla rešitev večine problemov, ki se pojavljajo v sedanjih težkih razmerah. Zato je potrebno, da se v vseh solah od najnižjih do najvišjih vpelje obvezen pouk o zadružništvu.

Narodu se mora zagotoviti brezplačno ali pa v najskrajnejšem primeru proti minimalni taksi izkoriščanje pašnikov.

Posebna pozornost se mora obračati takojmenovanim pasivnim krajem in se mora s posebnimi ukrepi, ki bi odgovarjali posameznim krajem, usposobiti njihovo prebivalstvo, da bo z lastnim poštenim delom in trudom v stanju čim lažje prebresti tudi najtežja in najnerodovitejša leta. Del teh krajev je obdarjen z daleč po svetu slovečimi prirodnimi lepotami. Z graditvijo cest in železnic, s podpiranjem domače hišne industrije in obrta (izdelovanje preprog, vezenin, rezbarskih lesenih izdelkov itd.) je treba napraviti pasivne kraje privlačne in vabljive za obisk tujcev iz drugih krajev ter tujih držav in tako dati narodu priložnost, da lahko dobro prodaja svoje produkte in najde dovolj potrebne dela, ne da bi moral zapuščati svoj dom.

Z razvojem domače hišne in zadružne industrije na deželi je treba zaposliti delovno moč našega kmeta tudi v zimskih dneh, ko prenehajo poljska dela.

Ustvariti je treba domačo industrijo predvsem za predelovanje kmečkih pridelkov in tako onemogočiti njihov konzum.

Uvesti se morajo kmetijske zbornice.

Delati je treba na socialnem zavarovanju poljedelcev, obrtnikov in delavcev. Temeljita revizija naj se izvede nad celotno zakonodajo o zavarovanju in zaščiti delavcev, da bi tako imeli delavci od teh ustanov tudi res stvarne koristi v primeru brezposelnosti, boleznit itd.

Urediti je treba kreditne odnošaje v državi, in sicer v duhu olajšanja položaja kmeta, obrtnika in trgovca ter s posebno strogimi ukrepi onemogočiti vsako izrabljanje in lihvarstvo.

Z zakonitimi in drugimi ukrepi je treba zagotoviti delavcu dober in stalen zaslužek ter mu omogočiti higijenično in udobno življenje. Posebno pozornost je treba posvečati varnosti življenja in zaščiti dela.

Uvede naj se pravo in resnično varčevanje v vseh držav-
nih in samoupravnih organizaci-

120 Din za voznino

na kongres nakažite nemudoma na naš čekovni račun: „Edinost“, glasilu Jugoslovanske narodne stranke v Ljubljani, štev. računa 12.042

Naš kongres bo dne 25. novembra 1934.

Udeležite se ga vsi!

jah. Finančna politika države in samoupravnih teles naj se prilagodi stvarni gospodarski moči naroda. Preurediti in sprostiti oziroma poenostaviti je treba vso upravo in tako znižati število uradnikov.

Finančna sredstva pri državi in samoupravnih telesih je treba pridobivati z izvedbo **progresivnega in enostavnega obdavčenja**, ki je edino pravilno in pošteno.

Eksekutivno izterjevanje davkov naj se ne vrši ob nepravem času. Za vsak kraj naj se določi pač **napram krajevemu načinu gospodarstva** primeren rok za plačilo davkov in naj se tako omogoči kmetu, obrtniku in trgovcu, da izvrše svoje obveznosti napram državi brez pretresljajev in škode.

Zniževanje vseh javnih dajatev vobče bo eden izmed glavnih ciljev Jugoslovanske narodne stranke.

Pospesi naj se katastrofska premeritev v vsej državi.

Ukinejo naj se mestne trošarine na vse kmečke pridelke in zagotovi naj se kmetu, da bo mogel na vseh tržiščih osebno in brez vsakih predhodnih dovoljenj prodajati svoje pridelke. Mestne občine naj si poiščejo drug vir dohodkov za kritje svojih izdatkov. Trošarina na kmečke pridelke (hrano, živino in drugo) zadeva najprej kmeta, nato pa pada na rame najubožnejših slojev naroda, ki pač v največji meri konzumirajo te pridelke. To pa je očitna krivica in se je temu treba vsekakor izogniti.

PROSVETA

Zidati je treba nove, higijenične in udobne **šole**, v katerih naj dobe osnovno vzgojo in pouk **prav vsi državljani**, tudi oni iz najoddaljenejših in najubožnejših krajev.

S štipendijami naj se omogoča nadaljnje šolanje **samo ubožnim dijakom**, ki so pokazali odlične uspehe in dostojno obnašanje; tako naj se tudi najsiromašnejšemu državljanu ustvari možnost, da doseže s svojim poštenim delom v naši državi vse, kar more doseči tudi najbogatejši.

Ustanavljajo naj se **strokovne kmetijske, obrtne in trgovske šole**, v katerih naj se mladi na uvaža v narodno gospodarstvo. Uvedejo naj se povsod **praktični zimski tečaji** s splošnim in posebnim programom (poljedelskim, mlekarskim, živinorejskim, kokošjerejskim itd.) in strokovna predavanja naj se združijo s praktičnimi ogledi. Isto velja tudi glede potovalnih gospodinjskih šol in tečajev.

Uvesti je treba **poljedelske razstave in nagradne tečaje** za najboljše načine dela, obdelovanja, gospodarjenja in gojitve domačih živali. Povsod naj se ustanavljajo **vaške knjižnice in čitalnice**.

Še nešteto je zahtev, ki si jih je v svojem obširnem delovnem programu začrtala Jugoslovanska narodna stranka. Mnogo aktualnih vprašanj in dopolnilnih programskih predlogov bo načel tih in iznešenih tudi še na kongresu samem, o čemur bomo pozneje izčrpno poročali. Poudarimo naj še, da zahteva naša stranka, naj bodo izobrazba, šolanost, vrednost, pridnost, poštenost in rednost, nad vsem pa brezpogojna udanost jugoslovanski ideji in edinstvu, edine kvalifikacije pri

postavljanju in napredovanju državnih ter samoupravnih uradnikov. Stojimo na načelu, da se uradniki dobro plačujejo, morajo pa s svojim vestnim in neporečnim delom dokazati, da to plačilo tudi res zaslužijo.

Zdravstvene razmere se morajo močno izboljšati tako na deželi, kakor tudi v mestih; zgrade naj se **moderne bolnišnice prav v vseh okrajih**, opremijo naj se z vsem potrebnim materialom in z dobrimi zdravniki.

Jugoslavija je dosegla v svetu ugled ...

Glasilo naših rojakov na Koroškem »Koroški Slovenec« je objavil po pogrebu nepozabnega vladarja naslednji značilni uvodnik, ki ga ponatiskujemo skoraj v celoti:

»Žaloigra v Marseillu« je obrnila pozornost vsega sveta na državo, od katere je usoda zahtevala najtežjo in največjo žrtev — njenega kralja. Bilo je to zadnje veliko delo kralja, ki je umiral z besedami: »Čuvajte mi Jugoslavijo!«

Proti pričakovanju političnih kratkovidnežev in neprijateljev lovanstva obstoja Jugoslavija tudi po streljih v Franciji. Nasprotno se je zgodilo, Jugoslavija je dosegla, seve na račun najtežje svoje žrtve, v svetu ugled, ki bi ga ji ne mogel nuditi še tak uspeh na političnem polju. Peštra družba diplomatov in državnikov številnih evropskih držav je spremljala kralja Aleksandra na njegovi zadnji poti, ki je zadobila s tem naravnost obliko evropskega političnega kongresa. Prijateljstvo zaveznic Jugoslavije je prišlo do lepega izraza. Pa tudi države, ki so bile do Jugoslavije v napetih odnosih, so opustile pod vplivom strašnega dogodka svoja nasprotja in pokazale dobro svojo voljo napram slovanski sosedu. Očitna je bila sprememba stališča Italije po kraljevem umoru. Italija do zadnjega časa ni skrivala svoje nenaklonjenosti napram slovanskemu jugu. Posebno še je sprememba očita, ko se je jugoslovanski narod javno in očitno izjavil za svojo državo in so Hrvatji v Jugoslaviji dokazali, da odločno odklanjajo vsako vez s teroristi in ubežniki v inozemstvu. Tedaj je Italija brez pridržka priznala polno državotvornost jugoslovanskega naroda. Prostodušno in odkrito je izrazil željo prijateljstva s sosedo Avstrija in ob vsej tragiki žalostnega dogodka v Marseillu je avstrijsko in inozemsko časopisje beležilo razveseljujoče dejstvo, da je kraljeva žrtev postala kraljevski prispevek k zblizanju in sporazumu obeh držav, Jugoslavije in Avstrije. Osební zastopnik nemškega voditelja in kancelerja Hitlerja, Göring, je o priliki žalnih svečanosti v Beogradu očito snubil Jugoslavijo v imenu Nemčije. Končno se splošnemu vtisu in vplivu ni mogla odtegniti niti Madžarska, ki krčevito odklanja vsak očitek sokrivde na atentatu. Sicer tako hladni zunanji minister Anglije sir Simon je nedavno podal izjavo, da je položaj v Evropi pomirljiv posebno zaradi treznega in samoobvladajočega zdržanja Jugoslavije, ki je velika država in za obstoj političnega ravnotežja neobhodno potrebna. V daljni Moskvi je komisar Litvinov govoril o priliki žalne sve-

Brez usmiljenja naj se preganja korupcija. Naša velika dolžnost je, da izkoreninimo enkrat za vselej s primernimi zakonitimi ukrepi to največje narodno zlo.

Glede vprašanja **narodnih manjšin** bo ostala Jugoslovanska narodna stranka zvesta svojemu načelu pravičnosti in enakopravnosti vseh dobrih državljanov Jugoslavije in bo vedno spoštovala vse mednarodne pogodbe v tem pogledu.

čanosti za kraljem Aleksandrom lepe besede, da je bil kralj Aleksander zares narodni vladar in vzor državnika, ki zasluži, da gredo po njegovih stopinjah vsi, ki sta jim pri srcu mir in mednarodni sporazum. Atentat je pretresel tudi Ameriko in kot je predsednik Roosevelt s soprogo in državnim tajnikom naslovil sožalne brzobjavke v Jugoslavijo, tako iskreno čuti z jugoslovanskim narodom ameriško ljudstvo.

A neprimerno večje važnosti kot sožalovanje in sočustvovanje zunanjega sveta je za Jugoslavijo in Evropo drugo veliko dejstvo ob priliki kraljevega umora. Menda ga po letu deklaracije ni

bilo v vsej žalosti tako svečane trenutka za Jugoslavijo kot je bil ta, ko se je vse ljudstvo od Stare Srbije pa preko Beograda in Zagreba in Ljubljane do zadnje črnogorske, hrvaške in in slovenske vasice tako enodušno in tako spontano izjavilo za svojo državo. Očividci, ki so se udeležili žalnih svečanosti in imeli priliko videti in čuti odjeko kraljeve smrti v duši Jugoslovancov, pripovedujejo, da so se godili med narodom prizori, ki so nepopisni. Ni besede za to, kako je narod žaloval za svojim kraljem. V velikih dneh so se umaknili vsi notranji prepiri in nasprotna naziranja eni sami misli: ohraniti Jugoslavijo, za katero je žrtvoval njen kralj svoje življenje. Slovenija in Hrvatska sta se zagnili v najtežjo žalost. Ob teh dejstvih se razblinijo vsa grda natolcevanja o nezrelosti Slovencev in Hrvatov za jugoslovansko državo. Narod, ki tako ljubi svojega vladarja, je resnično poln najvišjih moralnih vrednot in zato upravičen, da odklanja vsako tujerodno pokroviteljstvo in varuštvo. To je resnično dober narod in njegova duša je zdrava in nepokvarjena.

Temelji Jugoslavije stojijo trdno in neomajno. Jugoslovanska država ni slučajna tvorba, marveč k samostojnemu življenju dozorel troedini narod.

Pakt balkanskega sporazuma

Pakt balkanskega sporazuma ni le ustvaril več varnosti in solidarnosti na Balkanu, temveč je istočasno odprl pot za široko sodelovanje balkanskih držav na vseh področjih njihove delavnosti. Svet balkanskega sporazuma, ki je imel svojo prvo sejo dne 30. oktobra t. l. v Ankari, je imel nalogo, da izdela konkreten program sodelovanja med državami, ki so podpisale pakt balkanskega sporazuma. Te države morajo predvsem organizirati svoje medsebojno sodelovanje, nato pa tudi sodelovanje s sosednjimi ter ostalimi državami, ki so prežete z željo po iskrenem mednarodnem gospodarskem in političnem sodelovanju. O balkanskih državah, ki so podpisale pakt balkanskega sporazuma, se more reči, da so že davno prišle do prepričanja, da jim more samo intimno sodelovanje med njihovimi narodi jamčiti boljše bodočnost.

Glavne linije medbalkanskega sodelovanja se kažejo na gospodarskem in kulturnem področju. Gospodarsko sodelovanje zahteva večjo izmenjavo dobrin in odklanja vse, kar je doslej preprečevalo dobre gospodarske odnose med balkanskimi državami. Ti odnosi pa se morajo sedaj čim bolj poglobiti in razširiti; čeprav so balkanske dežele pretežno poljedelske, se je vendar treba potruditi, da se s pomočjo gospodarskega sodelovanja olajša položaj, v katerem se nahaja skupna narava balkanskih držav, tako v trgovinski politiki, kakor tudi v finančnem pogledu. Poedini sporazumi, ki so bili sklenjeni posamezno med dvema balkanskima državama, kakor je na pr. sporazum o trgovini in proizvodnji opija med Turčijo in Jugoslavijo, morejo služiti kot primer za izdelavo splošnega gospodarskega balkanskega sporazuma za več vrst proizvodov hkrati. V vsakem primeru bi se moralo doseči fa-

voriziranje trgovinske izmenjave dobrin balkanskih držav v večjem obsegu in pa zaščita balkanskih proizvodov na inozemskih tržiščih.

Razen gospodarskega sodelovanja v prvi vrsti je treba omeniti tudi kulturno sodelovanje, ki ima namen čim boljšega medsebojnega spoznavanja in ustvarjanja kulturnega zblizanja balkanskih narodov. Z okrepitevijo vzajemnih odnosov se bo lažje in hitreje odstranjevalo vse ono, kar nas je doslej razdvajalo. Doslej smo v tej smeri pogrešali sistematičnega dela in smemo zato pričakovati zelo mnogo od premišljene in dobro organizirane akcije, ki jo bo izvedel svet balkanskega sporazuma (sem spadajo tisk, konference, radio, koncerti, gledališka gostovanja, izmena dijaštva itd.).

Po zaključku omenjene konference smemo odkrito trditi, da je delo, ki je bilo storjeno ob tej priložnosti, rodilo v polni meri pričakovane in zaželjene sadove. Dočim je prvotni pakt balkanskega sporazuma zajamčil varnost balkanskih meja in odstranil vsaj tuj vpliv na Balkanu, ker je vsadil v dušo balkanskih narodov ono sigurnost, ki je potrebna za njegov napredek, je zadnja ankarska konferenca prinesla sklepe, ki ne bodo le pripravljalni terena, temveč bodo tudi ustvarili trdne temelje za delo na gospodarskem in kulturnem zblizanju vseh balkanskih narodov.

Z ozirom na ta namen in efekt je zadobila zadnja ankarska konferenca sveta balkanskega sporazuma naravnost zgodovinski pomen za vse balkanske narode.

Sodni odmev brežiškega shoda

TRIJE NAPADALCI OBISOJENI

Vsem je še v dobrem spominu shod JRKD oziroma novo kršene Jugoslovanske nacionalne stranke, dne 12. avgusta t. l. v Brežicah. Temu shodu je prisostvovalo iz radovednosti tudi veliko število opozicijskega prebivalstva, ki je dajalo duška svojemu razpoloženju z ozirom na izvajanja govornikov s prav umestnimi medklci. To ni bilo vseh nekaterim prenapetim pristašem prirediteljice shoda. Ponočno so navalili na mirno stojče ljudi, jih pobijali s pendreki in divjaško pretepali. Posebno besni so bili ti »junaki« na vidnejše in agilnejše organizatorje Jugoslovanske narodne stranke.

Na podlagi poškodb so vložili nekateri naši pristaši tožbo proti napadalcem, ki so bili delno na razpravi dne 12. oktobra t. l. na okrajnem sodišču v Brežicah tudi obsojeni, in sicer:

Sadar Viko, zasebnik iz Senovega, je kriv, da je 12. avgusta 1934. v Brežicah na javnem shodu Jugoslovanske nacionalne stranke poleg stavbe sreskega načelstva udaril z roko Ferenčaka Josipa večkrat po nosu in mu prizadejal pri vходу nosa dve, po pol cm dolgi in 3 mm široki rani, torej lahko telesno poškodbo;

dalje Jesenšek Ivan iz Dovškega, je kriv, da se je udeležil tepeža, pri katerem je zadobil Josip Ferenčak udarec na glavo in otekline na glavi ter zadaj, ter končno

Debeljak Janko, upokojeni mornariški kapetan, je kriv, da je udaril z roko Gunčarja Franca po glavi, ga poškodoval na čelu s telesno poškodbo lažjega značaja.

Obsojeni so bili: Sadar Viko, Debeljak Janko in Jesenšek Ivan, vsak na 120 Din globe, v primeru neizterljivosti na 2 dni zapora, katera kazen pa se jim odloži na dobo enega leta, dalje Jesenšek in Sadar na solidarno plačilo odškodnine Ferenčaku v znesku 150 Din, Debeljak pa tudi na odškodnino Gunčarju na 150 Din.

Domisleki ...

Če bi ljudje govorili samo to, kar mislijo, bi mnogi sploh vedno le molčali!

Omika je ona umetnost, da drugi ne opazijo, kaj misliš o njih!

Kultura, ki danes izumira, je kultura — srea!

Na kaj ljudje le redko pomislijo? Da se mnogim godi še slabše, kakor njim samim!

Lahkoživke so že od nekdaj obmetavali s kamenjem; razlika je v modernih časih le ta, da so to kamenje — dragulji!

Usoda Evrope: Namesto Pan-evrope — panika Evrope!

Edino bogastvo našega malega človeka je bogastvo — trpkih izkušenj!

Nakažite naročnino

po položnicah, ki smo Vam jih priložili v prejšnji številki!

Ne odlašajte in pošljite takoj!

Iz našega pokreta

Delo organizacij v Poljanski dolini

POLJANE

Druga seja krajevnega odbora je bila 29. septembra in so podali na njej podrobna poročila vsi odborniki. Sklenilo se je, da se državnega kongresa Jugoslovanske narodne stranke, ki bo v nedeljo, dne 25. novembra t. l., udeležita dva delegata. Za enega se bodo sredstva za potne stroške nabrala s pomočjo posebne nabiralne akcije med članstvom. Odborniki, ki so člani občinskega odbora in uprave, so podali poročila o delu naših zastopnikov v upravi občine in je odbor pohvalno odobril njihovo delo. Dogovorili so se tudi glede načina kako naj bi se organizacija okrepila s pridobitvijo novih članov in kako naj bi se z nabiranjem naročnikov podprlo strankino glasilo »Edinost«. O političnem položaju doma in v vsej državi je podal poročilo g. Matej Miklavčič.

TRATA

Prva seja krajevnega odbora se je vršila dne 23. septembra t. l. in je bil iz poročil vseh odbornikov razviden silno lep in razveseljav napredek stranke v našem ožjem okraju. Tudi naši člani, ki so v občinskem odboru, so se izkazali s posebno skrbnostjo in agilnostjo na področju socialno-gospodarske zaštite revnejših slojev, kakor tudi s svojo borbenostjo za pravilno ter v blagor občanov delujočo upravo. Že ponovno so poudarjali v občinskem odboru, da je njihova pravica in moralna dolžnost, da govore in delajo za občane, ki so jih izvolili za svoje zastopnike in so tudi izjavili, da zastopajo, čeprav so v manjšini, večino občanov in volilcev. Na kongres stranke v Beograd pojdejo trije delegati in trije člani. Tudi tukaj je poročal o političnem položaju v državi, o delovanju stranke in o borbi naših poslancev g. Matej Miklavčič.

OSELICA

V tej občini, ki leži ob državni meji in je najdaljša obmejna občina, saj meji v dolžini okrog 40 km na Italijo, so se vršile že tri seje krajevnega odbora naše prave ljudske Narodne stranke. Iz poročila treh odbornikov, ki so tudi člani občinskega odbora, je bilo razvidno, da so oblastva brez vednosti večine občinskega odbora odredile prenos sedeža občine na skrajno zapadno mejo iz Fužin v Sovodenj. Na zadnji seji dne 21. oktobra je bilo sklenjeno, da se proti postopanju g. župana oziroma pristojnega oblastva vložijo protesti odnošno predlog, da se sedež občine takoj premesti nazaj v po zakonu določene Fužine, ker zahtevajo to gospodarski in socialni razlogi, zlasti pa še občedržavni, ker na noben način ni prav, da se nahaja občinski urad, v katerem so shranjeni tudi važni politični in vojaški spisi, komaj kakih 500 metrov od državno meje. Protest oziroma predlog bodo podprli poleg večine občinskega odbora in občanov tudi še: dvoje šolskih upraviteljev, dva župna urada, orožniška postaja in pa poštni urad, saj leži sedaj občinski urad okrog 13 kilometrov oddaljen od brzojavne in telefonske postaje. — O pomenu kongresa je poročal na zadnji seji g. Miklavčič in je bilo sklenjeno, da se odpoš-

ljeeta na kongres 2 delegata, ki naj se ob tej priložnosti v imenu večine občanov zahvalita predsedniku akcijskega odbora za Slovenijo g. dr. Potokarju za pozornost, ki jo posveča občanom Oselice in pa za njegove nasvete. Izrečena mu je bila tudi popolna zaupnica z željo, da se bori še nadalje za pravice tepanega ljudstva po geslu: Z narodom za narod!

ŽIRI

V tej občini se naša stranka razvija izredno povoljno, saj ima že davno nad 400 članov. Strankin krajevni odbor vneto sodeluje pri reševanju vseh časovno važnih vprašanj. Od občnega zbora je imel odbor že 3 seje. Na vseh je bilo videti, da veje iz vsega dela nov duh, duh življenja, borbenosti in resničnega narodnega navdušenja. Odbor je izdelal tudi celo vrsto nad vse stvarnih predlogov glede kongresa, ki jih je poslal akcijskemu odboru v Ljubljano, kateri jih je proučil in preresetal in jih bo tudi predložil glavnemu odboru v Beogradu v osvojitve. Žirovci med drugim predlagajo, naj bi se v morebitnih trgovinsko-carinskih pogajanjih z Italijo upoštevali življenjski interesi vse Poljanske doline, zlasti njenega zgornjega dela, in bi se dovolil izvoz prašičev, živine in lesa v Italijo, predvsem v bližnjo Idrijo, ki je bila že od nekdaj glavni odjemalec omenjenih proizvodov v Poljanski dolini. Temu primerno naj se korrigira določba obmejnega prometa, ki nam sicer dopušča menjavo in prodajo teh produktov v desetkilometerskem pasu, vendar se to ne nanaša na bližnjo Idrijo. Žirovci tudi rotijo pristojne činitelje, naj se vendar vnese v banovinski proračun potreben znesek za dograditev ceste Podlipa - Žiri, ki je bila začeta že pred vojno in je manjka le še nekaj kilometrov. S tem bi se Ljubljana oziroma Vrhnika približala Žirem za okrog 20 km. Na kongres gresta v imenu odbora predsednik in delegat ter 2 člana s praporom.

V vseh občinah po dolini prevladuje zdrava misel, naj se ves narod združi pod zastavo Jugoslovanske narodne stranke, ki se je izkazala kot res ljudska stranka tako v delu med narodom, kakor tudi v parlamentu. V naših krajevnih organizacijah se dela zlasti intenzivno za napredek naših občin. Zato so zelo umestni predlogi, kako dvigniti tujski promet, kako regulirati ceste, hudoournike, osušiti travnike itd. V vseh občinah se je ponovno naglasila želja, da bi se škofjeloška sreska ispostava prevedla v redno sresko načelstvo, kateremu naj bi se priključila še katastralna občina Žiri, ki tako gospodarsko, kakor tudi geografsko gravitira po dolini v Škofjo Loko. V tem primeru pa naj bi se davčni urad namestil v Gorenji vasi.

Vsi naši člani so prežeti pričnanja, da je resnično nacionalen le tisti, ki v odkritosrčnem stremljenju po ljubezni, v stalni resni samokritiki, brez obrekovanja prepričanja drugače mislečih, ob zvestem izpolnjevanju dolžnosti napram državi, po svoji najboljši vesti in zmognosti, rad in zavedajoč se odgovornosti, sodeluje v prosep svojega

naroda in domovine. Naša naloga pa bodi, da bomo posredovali, da bo čim več ljudi prežetih s temi mislimi, ker takrat ne bo več ne ovaduhov ne političnih konjunkturistov, temveč samo svobodni in iskreni, požrtvovalni Jugoslovani.

Z narodom za narod!

*

KAMNIŠKA BISTRICA

Dne 7. oktobra t. l. smo pokopali g. Mihaela Kočarja, predsednika krajevnih organizacij Jugoslovanske narodne stranke, posestnika, bivšega župana, obč. odbornika itd. Bil je mož v pravem pomenu besede, ki si nikomur ni bal povedati resnice v obraz. Pošten, odločen, kremenit značaj. Mož, kakršnih ima sedanja doba malo. Blag mu spomin in pokoj njegovi plemeniti duši.

Dne 1. oktobra t. l. smo imeli tudi otvoritev nove pošte s sedežem v Stahovici in kakor se poštni urad tudi imenuje. Poslušajte: Imamo občino Kamniška Bistrica, faro Stranje, a pošto pa Stahovica. Zakaj toliko imen? Gotovo se gospodom od JRKD stranke, ki imajo po izjavi nekega govornika največ zaslug, da smo pošto dobili, dozdevata imeni Kamniška Bistrica in Stranje premalo nacionalni. Tudi v Stahovici je večina opozicijska, ampak tam ima štab tukajšnje krajevnih organizacij naciojnalne stranke svoj sedež. Tam imajo svoje nadebudne sestanke in se je za blagor domovine. Zato ni nič čudnega, da je poštni urad dobil ime Stahovica, ki bo še poznim rodovom pričal o iznajdljivosti in bistroumnosti tukajšnjih nacionalistov. Vse mora biti nacionalno, so se odločili gospodje od JRKD stranke in tudi je. Lastnik lokala je nacionalen, Stahovica je nacionalna in še pismošoja je nacionalen.

Ob priliki otvoritve je nastopilo več govornikov. Govoril je tudi poslanec g. Cerer, pri katerem se bomo malo pomudili. G. poslanec je v svojem govoru poudarjal žalostno dejstvo, da se je otvoritev poštne urada udeležilo tako malo ljudi in da je še bolj žalostno, da so tukajšnji občani razdeljeni v dva nasprotna si tabora itd. G. poslanec, kdo pa je tega kriv, da je bilo pri otvoritvi pošte tako malo ljudi? Ako je občinski urad, pod katerega režijo se je otvoritev vršila, lahko obvestil druge urade in društva, zakaj ni obvestil tudi krajevnih organizacij Jugoslovanske narodne stranke, v kateri je večletnih nad dve tretjini tukajšnjih volilcev? In tudi ni bilo objavljeno ne Prosvetno društvo ne Planšarska združenja in ne gospodarski odbor Velike planine. Povabljeni so bili, razen par izjem, le bolj oni, ki so »nacionalnega« duha, opozicije se pa boje, ker se je vsa otvoritev pripravljala bolj za kulise. In ponovno si Vam g. poslanec dovoljujemo staviti vprašanje, kdo pa je kriv, da je tukajšnje ljudstvo tako trdno povezano v dva nasprotna si tabora? Ali g. poslanec pri otvoritvi ni opazil, da so ji prisostvovali v boljših vlogah ravno tisti, ki so si pri zadnjih volitvah tuk. obč. odbora spletli tako lep venec goljufij, falzificiranja uradnih aktov, zlorab zakona, ureditv itd.?

In finale otvoritve? Gospodje od nacionalne so se ga prav pošteno »nacukali« in se vozili od gostilne do gostilne z nekaterimi člani obč. odbora na čelu, da

so dan otvoritve čim slovesnejše zaključili. Eden od vodilnih glav se je pa celo tako daleč spozabil, da je nekega pristaša opozicije dejansko napadel in ga obkladal s nelepimi priimki in s tem svojim činom pokazal vso svojo srčno kulturo, s katero se naši gospodje od JRKD stranke tako radi ponašajo.

Volitve še niso razpisane, da si bi se v smislu § 50. zakona o občinah že morale vršiti. Tukaj se jasno vidi, kako nacionalna stranka zakone spoštuje in se po njih ravna. Nekateri člani tukajšnje obč. uprave vedo celo povedati, da volitev sploh ne bo, dokler bo imel neki gospod iz

Kamnika še kaj besede. Mi pa pravimo takole: Ako bi člani obč. odbora imeli v sebi vsaj malo ponosa in močnatosti, bi na svoja mesta po odločbi upravnega sodišča v Celju takoj podali ostavko. Ker pa teh čutov nimajo, se tudi tako krčevito držijo svojih laži-izvoljenih stolčkov. Vsak oni, ki državne zakonodaje ne spoštuje, ruši temelje države, pa naj si bo to minister ali delavec. Žal, da se gospodje od nacionalne fronte tako radi trkajo na prsi s svojim patriotizmom in državotvornostjo, ko pa pride do spoštovanja in izvrševanja zakona, pa jim vse omenjene lastnosti odpovedo.

Po svetu in domovini

Francija zahteva izročitev glavnih krivcev. Francoska vlada je preko svojega odpravnika poslov v Rimu s posebno noto in na podlagi vsega obširnega dosedanjega dokazilnega gradiva in izvršene preiskave zahtevala izročitev glavnih krivcev marsejskega atentata, zloglasnih emigrantov dr. Pavelića in Evgena Kvaternika. Nekaj teroristov, zapletenih v umor našega kralja, je zahtevala tudi od Avstrije in Madžarske. Na svoje note še od nikjer ni prejela odgovora.

Madžarska v škripcih. Potek preiskave v marsejskem zločinu vedno bolj jasno dokazuje direktno krivdo Madžarske in njenih oficijelnih krogov na tem gnusnem zločinu. V svesti si te krivde je pohitel madžarski ministrski predsednik takoj po atentatu in uvedeni najstrožji preiskavi najprej na Poljsko iskat zaščite in zaslombe. Njegova pot ni bila kronana s pričakovanimi uspehi. Zato je predsednik vlade Gömbös sedaj odpoval k stari zaveznici Italiji, kjer je imel že ponovne razgovore z Mussolinijem. Kakor se doznava iz diplomatskih kulis, tudi Italija ne kaže več onega navdušenega pokroviteljstva nad madžarskimi prijatelji, kakor ga je Gömbös upravičeno pričakoval. Italija ima pač sama več, kakor preveč masla na svoji glavi in ji njene lastne skrbi, kako se izviti iz neprijetne zagate, v katero so jo pripravili njeni stiki ter sodelovanje z atentatorji, ne dajo miru. Zdi se, da bosta obe kompromitirani državi prejeli za svoje prikrito in temno delovanje prav kmalu edino primerno plačilo.

Novi bolgarski poslanik v Beogradu. V kratkem bo imenovan za poslanika v Beogradu znani propagator bolgarsko - jugoslovanskega zbližanja Dimo Kazasov, ki je tudi predsednik Bolgarsko - jugoslovanske lige v Sofiji.

Papen za zbližanje z Avstrijo. Nemški poslanik na Dunaju von Papen je imel v zadnjih dneh pri obisku nemških kolonij v Celovcu in v Gradcu več govorov, v katerih je na vse pretege apeliral na pomirjenje med Avstrijo in Nemčijo ter predlagal v vsakem pogledu najtesnejše sodelovanje. Če ne izgrda, pa morda izlepa...

Rooseveltova zmaga. Pri volitvah v reprezentančno zbornico in senat, ki so bile 6. t. m., je odnesel predsednik Združenih držav Severne Amerike Roosevelt s svojo demokratsko stranko ogromno večino, tako da je postal zaenkrat vsak boj vseh nasprotnikov napram gospodarskemu diktatorju Amerike vsestransko iluzoren.

Armada brezposelnih. Po statističnih podatkih Mednarodnega urada dela znaša število brezposelnih delavcev na svetu približno 21.500.000. Baje na izboljšanje zaenkrat ni misliti, temveč prej na poslabšanje položaja na delavnem trgu.

Pravilnik k uredbi o zaščiti kmetov je te dni izdal minister za kmetijstvo. Pravilnik obsega 34 členov.

Propadanje trgovskega in obrtniškega stanu. V prvih devetih mesecih letošnjega leta izkazuje statistika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da se je znižalo število trgovskih in obrtniških ter tovrstnih pomožnih obratov samo v Sloveniji za rekordno število 2.166.

Ogaben zločin. Preteklo nedeljo je napadel 32-letni brezposelni delavec Josip Mavrin iz Virja pri Medvodah s sekiro svojo sosedo, 62-letno Ivano Kafolovo in jo z več udarci pobil na tla. Zločinec je nato uropal 2000 Din in pobegnil. Kafolova pa po srečnem naključju ni bila mrtva, čeprav je imela razbito lobanjo. V trenutku, ko se je osvestila, je zapisala na kosček papirja roparjevo ime, nato pa zopet omedlela. Zločinca, ki so ga kmalu nato aretirali in ki je takoj priznal svoje zverinsko dejanje, so izročili ljubljanskemu sodišču, Kafolova pa se bori s smrtjo v ljubljanski bolnišnici.

Zanimivosti

Največji človek na svetu. V Pekingu, glavnem mestu Kitajske, se je minule dni razkazoval neki človek, ki se smatra za največjega na svetu. To je Korejec Čin-Fukuej, ki šteje 29 let in je visok 2 metra 74 centimetrov. Ta goljat med zemljani namerava kreniti sedaj po svetu in se razkazovati radovednežem — seve za denar.

Indijske zastavljalnice. V Indiji ne zastavljajo ubožni sloji le svojega imetja in vrednot, temveč tudi svoje otroke in vnuke. **Biserna školjka** potrebuje za svojo rast do popolne dozorelosti najmanj 7 let.

Žaba izleže vsako leto okrog 2000 jajčec.

Dolgost življenja... V splošnem ne žive samci nikjer tako dolgo, kakor poročenci.

Uporaba radio-zvočnikov in gramofonov je v belgijski prestolnici Bruslju po 23. uri absolutno prepovedana.

Obiljudnost sveta se ceni na približno 2000 milijonov zemljanov. Če se to število vsako leto povprečno za 1 odstotek poveča, bo v 70 letih podvojeno.

Človeški las životari navadno 4 do 5 let.